DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2016/285

z dnia 6 listopada 2015 r.

w sprawie pomocy państwa SA.38545 2014/C (ex 2014/NN) wdrożonej przez Republikę Francuską na rzecz Mory – Ducros SAS i MoryGlobal

(notyfikowana jako dokument nr C(2015) 7523)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag ([1]) zgodnie z przywołanymi artykułami,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

(1) W następstwie nieformalnych spotkań między Komisją a Francją Francja przesłała Komisji w dniu 7 lutego 2014 r. notę informacyjną dotyczącą przyznania pożyczki z prawem do udziału w zysku z funduszu rozwoju gospodarczego i społecznego (zwanego dalej „FDES") na rzecz spółki MoryGlobal ([2]).

(2) Na ustny wniosek Komisji Francja przekazała nową notę informacyjną w dniu 2 kwietnia 2014 r.

(3) W dniu 11 kwietnia i w dniu 8 maja 2014 r. przesłano dwa nowe wnioski o udzielenie informacji, na które Francja odpowiedziała pismami z dnia 30 kwietnia i z dnia 9 maja 2014 r. Wnioski te uzupełniono wnioskiem z dnia 27 czerwca 2014 r., na który Francja odpowiedziała w dniu 10 lipca 2014 r.

(4) Na wniosek Komisji w dniu 9 lipca 2014 r. zorganizowano spotkanie z Francją.

(5) W związku z faktem, że pierwszej płatności pożyczki z FDES dokonano w dniu 18 lutego 2014 r., Komisja zarejestrowała ten środek w rejestrze pomocy niezgłoszonej.

(6) Pismem z dnia 16 września 2014 r. Komisja poinformowała Francję o swojej decyzji dotyczącej wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE") w sprawie tej pomocy (zwanego dalej „formalnym postępowaniem wyjaśniającym").

(7) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania (zwaną dalej „decyzją o wszczęciu postępowania") opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ([3]). Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących przedmiotowej pomocy. Komisja nie otrzymała uwag na ten temat od zainteresowanych stron.

([1]) Dz.U. C 24 z 23.1.2015, s. 32.
([2]) Firmę spółki, która początkowo działa pod firmą Newco MD, zmieniono na MoryGlobal w dniu 14 lutego 2014 r. W celu zapewnienia przejrzystości w niniejszej decyzji stosowana będzie wyłącznie firma MoryGlobal.
([3]) Zob. przypis 1.

(8) Francja przedstawiła swoje uwagi w dniu 24 października 2014 r. Na wniosek Komisji Francja przedstawiła dodatkowe informacje w dniu 12 stycznia i w dniu 6 maja 2015 r.

2. **KONTEKST**

2.1. OPIS BENEFICJENTA I KONTEKSTU

(9) Grupa Mory-Ducros obejmowała w szczególności spółkę Mory-Ducros SAS (zwaną dalej „MD"), jak również spółki cywilne działające w sektorze nieruchomości SPAD i ARCATIME CAUDAN, będące spółkami zależnymi należącymi w 100 % do MD.

(10) Akcjonariuszem MD była spółka holdingowa Arcole Industries (zwana dalej „Arcole") specjalizująca się w przejmowaniu i naprawie przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji. W czerwcu 2010 r. Arcole nabyła spółkę Ducros Express od DHL, a następnie w czerwcu 2011 r. niektóre aktywa spółki Mory SA w ramach wszczętego wobec niej postępowania naprawczego. Następnie Arcole połączyła te dwie działalności w ramach MD.

(11) MD była drugim, po przedsiębiorstwie Geodis, podmiotem działającym w sektorze przesyłek i czarterów we Francji. Działalność MD obejmowała cztery główne rodzaje działalności, tj. przesyłki i przewozy krajowe, czartery krajowe, przesyłki i czartery międzynarodowe oraz logistykę. Ten sektor działalności od początku bieżącego dziesięciolecia napotykał we Francji rosnące trudności, z czym wiązały się połączenia lub upadłości znaczących przedsiębiorstw. Poza historią aktywów lub włączania przedsiębiorstw do MD w następstwie postępowań naprawczych należy zwrócić uwagę na przejęcie przez Geodis aktywów SERNAM, przedsiębiorstwa będącego spółką zależną SNCF, w następstwie postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku ([4]).

(12) Na dzień 31 grudnia 2012 r. skonsolidowane obroty MD wynosiły 765 mln EUR. MD zatrudniała około 5 300 pracowników i posiadała 85 oddziałów. Negatywny wpływ kryzysu finansowego i większa presja konkurencyjna ze strony pozostałych przedsiębiorstw w kontekście trudnej sytuacji sektora przesyłek i czarterów spowodowały jednak pogorszenie wyników, spotęgowane przez koszty produkcji przewyższające koszty rynkowe, niekorzystne stawki w relacjach z wieloma klientami oraz zły stan nieruchomości i taboru spowodowany niedoinwestowaniem w poprzednich latach obrotowych.

(13) Wyrokiem wydanym w dniu 26 listopada 2013 r. sąd gospodarczy w Pontoise wszczął postępowanie naprawcze wobec MD.

(14) W dniu 3 stycznia 2014 r. Arcole, będąca wówczas większościowym akcjonariuszem MD, złożyła ofertę przejęcia.

(15) W dniu 28 stycznia 2014 r. Arcole złożyła w sądzie gospodarczym w Pontoise poprawioną ofertę w formie planu zbycia na rzecz nowo utworzonej w tym celu spółki MoryGlobal z zamiarem przejęcia obszaru działalności obejmującego większość aktywów MD.

(16) W dniu 29 stycznia 2014 r. minister gospodarki i finansów wydał rozporządzenie, na mocy którego spółce MoryGlobal udostępniono pożyczkę z FDES w wysokości 17,5 mln EUR wypłacaną jednorazowo lub w kilku płatnościach.

(17) W dniu 30 stycznia 2014 r., w oczekiwaniu na sformalizowanie umowy pożyczki między MoryGlobal a państwem, państwo, reprezentowane przez międzyresortowy komitet ds. restrukturyzacji przemysłowej, i Arcole podpisały protokół ustaleń, w którym Arcole zobowiązywała się w szczególności do wniesienia środków finansowych w łącznej kwocie 17,5 mln EUR, w tym 10 mln EUR w ramach podwyższenia kapitału i 7,5 mln EUR w formie zamiennych dłużnych papierów wartościowych ([5]).

(18) W dniu 6 lutego 2014 r. sąd gospodarczy w Pontoise przyjął plan zbycia MD na rzecz Arcole.

([4]) Wyrok Trybunał Sprawiedliwości z dnia 17 września 2015 r. w sprawie C-33/14 P Mory i in. przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:2015:609, w szczególności pkt 2–15.

([5]) W ramach tych ustaleń przewidziano również finansowanie przejęcia MD z zastosowaniem faktoringu w wysokości 15 mln EUR.

(19) W dniu 31 marca 2015 r., pomimo zastrzyku kapitałowego i pożyczki z FDES, sąd gospodarczy w Bobigny ogłosił upadłość MoryGlobal obejmującą likwidację jej majątku.

2.2. OPIS ŚRODKÓW

2.2.1. ***Pożyczka* z FDES *w wysokości 17,5 mln EUR***

(20) Na podstawie umowy z dnia 11 lutego 2014 r. państwo udzieliło MoryGlobal pożyczki z FDES w wysokości 17,5 mln EUR. Zgodnie z postanowieniami samej umowy pożyczki pożyczka ta była przeznaczona na sfinansowanie nabycia części działalności MD i działalności MoryGlobal.

(21) Przewidziano w niej, że wynagrodzenie z tytułu pożyczki z FDES będzie odpowiadało stałej stopie rocznej wynoszącej 1 % rocznie. Odsetki naliczane do dnia ostatecznej spłaty miały być obliczane w skali rocznej, a następnie kapitalizowane i wypłacane jednorazowo w terminie zapadalności pożyczki. W drodze wyjątku od powyższej zasady, przy założeniu, że doszłoby do wypłaty dywidendy na rzecz Arcole, MoryGlobal musiałby, w dniu wypłaty tej dywidendy i w granicach kwoty wypłaconej dywidendy, zapłacić narosłe do tego dnia odsetki kapitalizowane według stałego oprocentowania.

(22) Do tego stałego oprocentowania dochodziło oprocentowanie zmienne równe łącznej kwocie dywidend przegłosowanych i wypłaconych podczas roku obrotowego pomniejszonej o kwotę wypłaconego wynagrodzenia stałego.

(23) Całkowite oprocentowanie (stałe + zmienne) pożyczki z FDES nie mogła być niższa od średniego oprocentowania rachunków bieżących wspólników przyznanego przez Arcole.

(24) Spłaty pożyczki należało dokonać jednorazowo po dwudziestu latach od dnia ostatniej płatności z tytułu pożyczki, która miała miejsce dnia 24 kwietnia 2014 r.

(25) Pożyczka z FDES została zabezpieczona poprzez zastaw z pierwszeństwem zaspokojenia i bez konkurencji na rachunku papierów wartościowych, który obejmował 100 % papierów wartościowych MoryGlobal. Rachunek stanowiący zabezpieczenie miał obejmować, przez cały okres obowiązywania pożyczki z FDES, co najmniej 90 % stanowiących zabezpieczenie akcji MoryGlobal.

(26) W przypadku zbycia przez Arcole 100 % papierów wartościowych posiadanych przez nią w MoryGlobal ta ostatnia musiałaby dokonać zwrotu całości niespłaconej kwoty pożyczki i wszystkich kwot należnych z tytułu pożyczki oraz zapłacić na rzecz państwa kwotę odpowiadającą kosztowi zerwania umowy pożyczki równemu cenie zbycia pomniejszonej o sumę kwoty zainwestowanej przez Arcole w MoryGlobal we wszystkich formach, łącznego wynagrodzenia z tytułu pożyczki z prawem do udziału w zysku wypłaconego do dnia zbycia oraz wszystkich kosztów związanych ze zbyciem. W przypadku częściowego zbycia papierów wartościowych należałoby uwzględnić proporcjonalną liczbę papierów wartościowych zbytych przez Arcole w stosunku do łącznej liczby papierów wartościowych posiadanych przez Arcole przed zbyciem.

(27) Całość pożyczki wypłacono trzema poleceniami przelewu w następujących dniach i kwotach: 3 mln EUR w dniu 18 lutego 2014 r., 7 mln EUR w dniu 11 marca 2014 r. i 7,5 mln EUR w dniu 24 kwietnia 2014 r.

2.2.2. **Środki socjalne**

(28) W dniu 6 lutego 2014 r. minister właściwy ds. ożywienia gospodarczego, minister właściwy ds. pracy, zatrudnienia, szkolenia zawodowego i dialogu społecznego oraz minister właściwy ds. transportu, gospodarki morskiej i rybołówstwa zapowiedzieli we wspólnym komunikacie prasowym ([6]) wdrożenie planu wsparcia na rzecz pracowników MD. Plan ten obejmuje następujące elementy:

— mechanizm automatyczny: pomoc, do której zwolnieni pracownicy są na swój wniosek automatycznie uprawnieni na mocy ustawy. Na podstawie umowy w sprawie zabezpieczenia zawodowego pracownicy mogą korzystać (i) z wynagrodzenia niemal równoważnego z ich aktualnym wynagrodzeniem netto oraz (ii) ze specjalnych szkoleń w wyniku uruchomienia parytetowych funduszy zabezpieczenia ścieżek kariery zawodowej,

([6]) http://www.developpement-durable.gouv.fr/IMG/pdf/CP_-_MORY_DUCROS_AM_MS_et_FC_-_06-02-2014.pdf

— mechanizm uznaniowy: pomoc, którą Francja może przyznać lub nie. Pomoc ta obejmuje dwa rodzaje środków: (i) Francja zagwarantuje pracownikom świadczenia, takie jak dostęp do doradców ogólnych lub do szkoleń w przypadku zwolnienia monitorowanego, w ramach mechanizmu wzmocnionego wsparcia (zwanego dalej „mechanizmem wzmocnionego wsparcia") oraz (ii) przyzna degresywne zasiłki tymczasowe w celu pokrycia różnicy w wynagrodzeniu do kwoty 300 EUR miesięcznie przez okres dwóch lat w przypadku podjęcia pracy z niższym wynagrodzeniem, (zwane dalej „mechanizmem degresywnych zasiłków tymczasowych").

(29) Łączny koszt tych środków socjalnych i dokładne warunki ich przyznawania nie zostały dokładniej określone.

3. **WĄTPLIWOŚCI WYRAŻONE W DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA**

3.1. UZNANIE ŚRODKÓW ZA POMOC PAŃSTWA

(30) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja rozważała kwestię występowania korzyści gospodarczej zarówno w odniesieniu do pożyczki z FDES, jak i środków socjalnych na rzecz pracowników. W ogólnym ujęciu Komisja uznała, uwzględniając chronologię korespondencji między Arcole a Francją, że pożyczka z FDES i środki socjalne mogły zostać przyznane w szczególności ze względów socjalnych w celu utrzymania zatrudnienia i zakładów produkcyjnych, którymi nie kieruje się inwestor prywatny.

3.1.1. **Pożyczka z FDES**

(31) Komisja wskazała przede wszystkim, że zaangażowanie i powtarzające się interwencje władz publicznych za pośrednictwem różnych komunikatów prasowych sprzyjały przedstawianiu oferty przejęcia przez Arcole, a zatem stanowiły korzyść dla MoryGlobal. Pierwotna oferta Arcole z dnia 3 stycznia 2014 r. opierała się na kwocie 25 mln EUR z finansowania zewnętrznego przez osoby prawne prawa publicznego, podczas gdy w poprawionej ofercie z dnia 28 stycznia 2014 r. pożyczka z FDES w wysokości 17,5 mln EUR zastąpiła, jak się wydaje, udział tych innych potencjalnych inwestorów. W związku z tym Komisja rozważała z jednej strony kwestię powodów ich rezygnacji, a z drugiej strony hipotezę dotyczącą przyznania pożyczki z FDES w zamian za poprawę warunków planu socjalnego.

(32) Ponadto Komisja zauważyła, że Francja, jak się wydaje, podjęła decyzję o przyznaniu pożyczki przed zapoznaniem się ze sprawozdaniem końcowym Eight Advisory przedstawiającym wyniki symulacji stopy zwrotu z inwestycji w związku z wkładami finansowymi ze strony Arcole i z pożyczką z FDES, które ukończono dopiero w dniu 26 stycznia 2014 r.

(33) Ponadto Komisja miała również wątpliwości dotyczące warunków udzielenia pożyczki z FDES. Pożyczka ta posiada bowiem jednocześnie cechy pożyczki, w przypadku gdy przedsiębiorstwo nie wypłaca dywidendy, i wkładu kapitałowego w przeciwnym przypadku.

(34) W przypadku analizowania środka jako pożyczki Komisja uznawała stopę wynoszącą 1 % za niezgodną ze stopą rynkową, gdyż niezależnie od przyjętej metodyki (zastosowanie komunikatu Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych ([7]) (zwanego dalej „komunikatem z 2008 r.") lub metody opartej na danych Bloomberga i Capital IQ) Komisja dochodziła do wniosku, że wynagrodzenie z tytułu pożyczki nie było wystarczające. Ponadto Komisja nie sądziła, aby przeniesienie płatności odsetek na dzień zapadalności pożyczki było zwykłą praktyką rynkową. Komisja miała również wątpliwości dotyczące oszacowania wartości zabezpieczeń.

(35) W przypadku analizowania środka jako wkładu kapitałowego państwo jako inwestor nie znajdowało się według Komisji w takiej samej sytuacji pod względem ryzyka jak Arcole, nawet jeżeli kwota wkładu Arcole była równoważna z kwotą wkładu państwa. Państwo nie korzystało bowiem z takich samych zachęt finansowych jak Arcole, która musiała zapewnić rentowność swoich inwestycji poprzedzających postępowanie sądowe poprzez dalsze prowadzenie działalności przedsiębiorstwa, a tym samym uniknąć kosztownego planu socjalnego. Ponadto Komisja uważała, że jednoczesność z inwestycją Arcole była możliwa dzięki interwencji prokuratora, który wystąpił z wnioskiem o odstępstwo […] (*). Komisja zauważyła również, że minimalny koszt alternatywny podobnej inwestycji w ciągu dwudziestu lat wyniósłby około 7,4 %. Komisja sądziła również, że prawdopodobieństwo uzyskania wynagrodzenia znacznie przekraczającego 1 % jest niewielkie, uwzględniając niepewność wypłaty dywidendy. Ponadto Komisja zauważyła, że nie wydaje się, aby starania państwa na rzecz uniemożliwienia rezygnacji Arcole z udziału kapitałowego w MoryGlobal były staraniami właściwymi dla inwestora prywatnego.

([7]) Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6.
(*) Informacja poufna.

(36) Ponadto, niezależnie od kwalifikacji środka, Komisja rozważała również kwestię spójności umieszczenia w umowie pożyczki zobowiązań przemysłowych o charakterze środowiskowym z testem prywatnego inwestora.

3.1.2. **Środki socjalne**

(37) Ponadto Komisja zauważyła, że zmiany planu socjalnego w celu lepszego wsparcia zwolnionych pracowników MD wprowadzone przed złożeniem poprawionej oferty były, jak się wydaje, finansowane zasadniczo przez państwo za pośrednictwem środków socjalnych opisanych w sekcji 2.2.2. Według doniesień prasowych podmiot przejmujący podtrzymał bowiem swoją propozycję dotyczącą kwoty 7 000 EUR na pracownika w ramach pozaustawowych odpraw z tytułu zwolnienia i odmówił jej podwyższenia. Wydawało się zatem, że środki te stanowiły korzyść dla MoryGlobal, ponieważ część planu socjalnego finansowało państwo, a nie MoryGlobal. Komisja uznała, że w przypadku ustalenia ciągłości gospodarczej między MD a MoryGlobal zwolnienie MD z jej zobowiązań wobec pracowników wpłynęłoby na poprawę sytuacji gospodarczej MoryGlobal.

3.2. BADANIE W ZAKRESIE ZGODNOŚCI

(38) Podczas gdy zdaniem Komisji uznanie MD za przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji nie podlegało żadnej wątpliwości, Komisja miała wątpliwości dotyczące uznania za przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji spółki MoryGlobal utworzonej w dniu 23 stycznia 2014 r.

(39) Ponadto uznając, że środki nie stanowią pomocy państwa, Francja nie przedstawiła żadnej analizy zgodności. Komisja wezwała zatem Francję do przedstawienia takiej analizy.

3.3. W PRZEDMIOCIE ZASADY CIĄGŁOŚCI GOSPODARCZEJ

(40) Komisja przypomniała, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej obowiązek odzyskania pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym można rozszerzyć na nową spółkę, której dana spółka przekazała określone aktywa, w przypadku gdy przekazanie to umożliwia stwierdzenie ciągłości gospodarczej pomiędzy obydwoma spółkami ([8]). Według Komisji zachodziło poważne podejrzenie, oparte na szeregu wskazówek zawartych w orzecznictwie Trybunału, że między MD a MoryGlobal istnieje ciągłość gospodarcza. W związku z tym MoryGlobal może być zobowiązana do zwrotu całej pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym otrzymanej przez MD.

4. **UWAGI FRANCJI DOTYCZĄCE DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA**

(41) Francja przedstawiła swoje uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania w dniu 23 października 2014 r.

(42) Przede wszystkim Francja kwestionuje fakt, że obietnica przyznania MoryGlobal pożyczki i odnośne komunikaty prasowe pozwoliły na uzyskanie przez MoryGlobal korzyści, sprzyjając przedstawieniu oferty przez Arcole, która dzięki tej pożyczce mogła poprawić swoją ofertę.

4.1. UZNANIE ŚRODKÓW ZA POMOC PAŃSTWA

(43) Francja uważa, że podejmując decyzję o przyznaniu MoryGlobal pożyczki z FDES, postąpiła tak, jak postąpiłby inwestor prywatny. Podkreśla ona przede wszystkim, że nieścisłe jest twierdzenie, iż decyzja inwestycyjna państwa nie opierała się na żadnym istotnym elemencie analizy ekonomicznej i finansowej, ponieważ podjęto ją bez czekania na sprawozdanie końcowe Eight Advisory z dnia 26 stycznia 2014 r. W sprawozdaniu tym powtórzono bowiem w zasadzie treść analiz przeprowadzonych wcześniej przez Arcole i międzyresortowy komitet ds. restrukturyzacji przemysłowej w odniesieniu do perspektyw wspólnej inwestycji.

(44) Ponadto Komisja nie uwzględnia szczególnych cech pożyczki z FDES. Francja za pośrednictwem instrumentu finansowego FDES przyznała MoryGlobal pożyczkę z prawem do udziału w zysku: wszystkie elementy związane z niskim wynagrodzeniem przy zastosowaniu badanego stałego oprocentowania należy poddać analizie łącznie z pozostałymi elementami wynagrodzenia i zysku kapitałowego. Francja uważa, że Komisja nie miałaby podstaw do uznania MoryGlobal za przedsiębiorstwo z ratingiem CCC zgodnie z komunikatem z 2008 r. MoryGlobal jest bowiem spółką nie posiadającą pasywów MD, utworzoną w celu wdrożenia odpowiedniego planu strategicznego

([8]) Wyrok Sądu z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie T-123/09 Ryanair przeciwko Komisji, ECLI:EU:T:2012:164, pkt 155.

po zakończeniu postępowania zbiorowego. Francja uważa również, że spłata jednorazowa stanowi, w przeciwieństwie do tego, co twierdzi Komisja, najodpowiedniejsze rozwiązanie w przypadku pożyczki z prawem do udziału w zysku. Ponadto Francja ze zdziwieniem odnosi się do faktu, że Komisja ocenia prawdopodobieństwo uzyskania stopy rentowności powyżej 1 % jako niskie. Wydaje się, że analiza ta opiera się na przekonaniu, iż przejęcie najbardziej rentownych i najbardziej dochodowych aktywów MD w żadnym razie nie może stanowić rozważnej inwestycji. Ponadto Francja podkreśla fakt, że jej celem nie jest uniemożliwienie wyjścia Arcole z przedsiębiorstwa lub tworzenie niekorzystnych warunków dla takiego wyjścia, lecz jest nim uniknięcie sytuacji, w której pozostałaby jedynym udziałowcem w kapitale w przypadku wyjścia Arcole, co jest zgodne z testem prywatnego inwestora.

(45) Ostatecznie Francja uważa, że środek należy analizować jako zastrzyk kapitałowy dokonany na zasadzie równorzędności z Arcole.

(46) Ponadto w odpowiedzi na rozważania Komisji dotyczące kwestii spójności umieszczenia w umowie pożyczki zobowiązań przemysłowych o charakterze środowiskowym z testem prywatnego inwestora, Francja odnosi się do projektu zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE ([9]): „Do celów testu prywatnego inwestora uwzględnia się jedynie te korzyści i zobowiązania, które są związane z sytuacją państwa jako podmiotu gospodarczego, z wyłączeniem tych związanych z jego sytuacją jako organu publicznego.”.

(47) Ponadto Francja uważa, że finansowanie przez państwo środków socjalnych na rzecz zwolnionych pracowników nie stanowi pomocy państwa. Środki te nie stanowią bowiem przyznania jakiejkolwiek pomocy przedsiębiorstwu, ponieważ nie zastępują w żaden sposób jakiegokolwiek zobowiązania przedsiębiorstwa wobec jego pracowników.

4.2. BADANIE W ZAKRESIE ZGODNOŚCI

(48) Francja uważa z jednej strony, że MoryGlobal kwalifikowała się do otrzymania pomocy na restrukturyzację jako podmiot zapewniający ciągłość gospodarczą w stosunku do MD, a z drugiej strony, że pomoc ta jest zgodna z wytycznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw ([10]) (zwanymi dalej „wytycznymi z 2004 r.”). Francja wskazuje, że środki wdrożone w celu przywrócenia rentowności MD/MoryGlobal są podobne do środków, które przyjęto by w ramach planu restrukturyzacji zatwierdzonego przez Komisję na podstawie wytycznych z 2004 r. Jednocześnie zmniejszenie obszaru działalności MD pozwoliło ograniczyć nadmierne zakłócenia konkurencji. Ponadto pomoc jest ograniczona do minimum.

5. **UWAGI OSÓB TRZECICH DOTYCZĄCE DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA**

(49) Żadna osoba trzecia nie zgłosiła uwag dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania.

6. **OCENA POMOCY**

6.1. OCENA DOTYCZĄCA ISTNIENIA POMOCY W ROZUMIENIU ART. 107 UST. 1 TFUE

(50) Artykuł 107 ust. 1 TFUE stanowi, że „wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcję niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.

(51) Na podstawie tego przepisu kwalifikacja środka jako pomocy państwa zakłada łączne wystąpienie następujących warunków: (i) środek pochodzi z zasobów państwowych; (ii) środek jest selektywny; (iii) środek stanowi przyznanie korzyści gospodarczej jego beneficjentowi i (iv) środek zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem i może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

([9]) Projekt – Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, pkt 80, dostępny pod adresem: http://ec.europa.eu/competition/consultations/2014_state_aid_notion/index_en.html

([10]) Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

(52) Komisja podkreśla, że obydwa rodzaje środków, tj. z jednej strony pożyczka z FDES, z drugiej strony środki socjalne, omawia się w niniejszej decyzji oddzielnie jedynie w celu zapewnienia przejrzystości analizy. W praktyce decyzje dotyczące obydwu środków podjęto w tym samym czasie i są one ściśle związane z ich wspólnym celem, tj. z zapewnieniem dalszego prowadzenia działalności gospodarczej MD przy zachowaniu jak największej liczby miejsc pracy, co zostanie wykazane w dalszej części decyzji.

6.1.1. **Występowanie zasobów państwowych i możliwość przypisania środków państwu**

(53) Jeżeli chodzi o pożyczkę z FDES, przyznano ją rozporządzeniem ministra gospodarki i finansów, którego wykonanie powierzono dyrektorowi generalnemu ds. skarbu państwa. Odnośne środki finansowe pochodzą ze specjalnego rachunku skarbu państwa, a spłaty kwoty głównej i odsetek trafiają także do budżetu państwa francuskiego. Podpisanie umowy pożyczki, wypłatę pożyczki i zarządzanie pożyczką zapewnia w imieniu Francji bank Natixis na podstawie umowy podpisanej między Natixis a Francją.

(54) Jeżeli chodzi o środki socjalne, w komunikacie prasowym z dnia 6 lutego 2014 r. wyraźnie wskazano, że będą one finansowane przez władze publiczne.

(55) W związku z tym Komisja stwierdza, że środki objęte postępowaniem wyjaśniającym wiążą się z użyciem zasobów państwowych i można je przypisać państwu.

6.1.2. **Selektywność**

(56) Jeżeli chodzi o pożyczkę z FDES, Komisja stwierdza, że przyznano ją spółce będącej beneficjentem przejęcia aktywów MD, tj. spółce MoryGlobal. Chociaż zadaniem FDES jest udzielanie pożyczek na rozwój gospodarczy i społeczny na warunkach przewidzianych w okólniku z dnia 26 listopada 2004 r. dotyczącym działań państwa w zakresie zapobiegania trudnościom w przedsiębiorstwach i postępowania w przypadku ich wystąpienia ([11]), który reguluje funkcjonowanie FDES, przyznawanie pożyczek przez FDES zawsze wiąże się z badaniem poszczególnych przypadków. Warunek dotyczący selektywności jest zatem spełniony.

(57) Jeżeli chodzi o środki socjalne na rzecz pracowników, Komisja zauważa, że dzielą się one na dwa rodzaje: środki automatyczne i środki opcjonalne, według uznania Francji.

(58) *Mechanizm automatyczny*. Francja uważa, że umowa w sprawie zabezpieczenia zawodowego jest mechanizmem prawa powszechnego, przewidzianym w kodeksie pracy, który ma w szczególności na celu zapewnienie zwolnionym pracownikom utrzymania dochodów prawie na dotychczasowym poziomie. Umowa w sprawie zabezpieczenia zawodowego, wprowadzona na mocy ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. ([12]), jest przeznaczona dla pracowników przedsiębiorstw objętych postępowaniem naprawczym lub będących w stanie likwidacji. Komisja odnotowuje, że pracownicy MD kwalifikowali się do świadczeń wynikających z tej umowy. W związku z tym uważa ona, że zasiłki wypłacone pracownikom zwolnionym w ramach umowy w sprawie zabezpieczenia zawodowego oraz środki uruchomione z parytetowych funduszy zabezpieczenia ścieżek kariery zawodowej w celu finansowania szkoleń nie spełniają kryterium selektywności i nie stanowią pomocy państwa.

(59) *Mechanizm uznaniowy*. Analiza Komisji jest odmienna, jeżeli chodzi o świadczenia drugiego rodzaju, wykraczające poza zobowiązania prawne przedsiębiorstwa i w całości finansowane przez państwo. Świadczenia w ramach mechanizmu wzmocnionego wsparcia i finansowanie przez państwo przez dwa lata różnicy w wynagrodzeniu w przypadku monitorowanego zwolnienia pracownika wraz z podjęciem przez niego pracy z niższym wynagrodzeniem są wynikiem decyzji państwa podejmowanej w ramach jego swobody uznania i odnoszącej się, w niniejszym przypadku, do przedsiębiorstwa będącego beneficjentem; ma to miejsce mimo faktu, że założenia mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych określa się w art. R.322-6 kodeksu pracy i w rozporządzeniu z dnia 22 stycznia 2014 r. przyjętym w celu wykonania art. R.5123 kodeksu pracy ([13]).

(60) Podsumowując, Komisja uważa, że środki obejmujące z jednej strony pożyczkę z FDES, a z drugiej strony środki socjalne w ramach mechanizmu uznaniowego, są selektywne. Środki socjalne w ramach mechanizmu automatycznego nie są selektywne. Nie stanowią one zatem pomocy państwa i w związku z tym nie będą rozpatrywane w dalszej części niniejszej decyzji.

([11]) Dziennik Urzędowy Republiki Francuskiej nr 279 z 1.12.2004, s. 20468.
([12]) Ustawa nr 2011-893 z dnia 28 lipca 2011 r. o rozwoju systemu dualnego i zabezpieczeniu ścieżek kariery zawodowej, Dziennik Urzędowy Republiki Francuskiej nr 174 z dnia 29.7.2011, s. 12914.
([13]) Dziennik Urzędowy Republiki Francuskiej nr 24 z 29.1.2014, s. 1681.

6.1.3. **Występowanie korzyści gospodarczej**

6.1.3.1. *Zakres analizy*

(61) Korzyść gospodarcza występuje, gdy sytuacja finansowa przedsiębiorstwa ulega poprawie w wyniku interwencji państwa. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w celu dokonania oceny, czy dany środek państwowy stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, należy jednak określić, czy przedsiębiorstwo będące jego beneficjentem odnosi korzyść gospodarczą, której by nie uzyskało w normalnych warunkach rynkowych ([14]).

(62) Interwencja organu publicznego nie musi stanowić przyznania korzyści beneficjentowi tej interwencji, a zatem nie stanowi pomocy, jeżeli realizuje się ją w normalnych warunkach rynkowych, tzn. jeżeli organ publiczny postąpił tak jak postąpiłby inwestor prywatny w podobnej sytuacji. W związku z tym występowanie znaczących inwestycji o takim samym charakterze, dokonanych w tym samym czasie co interwencja państwa przez podmioty prywatne, które podejmują podobne ryzyko („na zasadzie równorzędności"), może wskazywać, że państwo postąpiło jak inwestor prywatny. Ponadto należy zbadać, czy interwencja państwa opiera się na szacunkach gospodarczych porównywalnych z tymi, jakie w okolicznościach niniejszego przypadku rozsądny inwestor prywatny znajdujący się w sytuacji możliwie podobnej do sytuacji państwa kazałby przeprowadzić przed przystąpieniem do inwestycji, o której mowa powyżej, by ustalić przyszłą opłacalność takiej inwestycji.

6.1.3.2. *Kontekst polityczny, w którym przyznano środki publiczne*

(63) Należy zauważyć, że zaangażowanie i powtarzające się interwencje władz publicznych od dnia wszczęcia postępowania naprawczego, tj. dnia 22 listopada 2013 r., do dnia 6 lutego 2014 r., kiedy wyrokiem sądu gospodarczego w Pontoise wyrażono zgodę na przejęcie, sprzyjały przedstawianiu oferty przejęcia przez Arcole, a zatem docelowo stanowiły korzyść dla MoryGlobal. W dniu 22 listopada 2013 r. minister ds. ożywienia gospodarczego i minister transportu ogłosili publicznie, że: „rozpoczynający się okres należy wykorzystać na zbadanie wszystkich założeń i rozważenie rozwiązań pozwalających na kontynuację działalności w warunkach rentowności z zachowaniem jak największej liczby miejsc pracy" ([15]). W dniu 10 stycznia 2014 r. minister ds. ożywienia gospodarczego oświadczył, że Francja przyzna pożyczkę w wysokości 17,5 mln EUR w celu zabezpieczenia oferty Arcole w szczególności w zamian za poprawienie planu socjalnego ([16]). Minister złożył bowiem deklaracje w odniesieniu do środków socjalnych przeznaczonych dla pracowników MD, obiecując: „utrzymanie wynagrodzenia przez rok dzięki umowie w sprawie zabezpieczenia zawodowego", „finansowanie wszystkich szkoleń związanych z wszystkimi projektami zawodowymi, które zostaną zatwierdzone" i „częściowe finansowanie przez dwa lata różnicy w wynagrodzeniu, aby nie nastąpiło obniżenie siły nabywczej" ([17]). Ponadto w dniu 29 stycznia 2014 r. premier wezwał prezesa Arcole, który miał go zapewnić o faktycznym zaangażowaniu Arcole w ofertę przejęcia MD ([18]).

6.1.3.3. *Pożyczka z FDES*

(64) *W przedmiocie charakteru prawnego środka*. Francja uważa, że przedmiotowy środek ma podwójny charakter, jest bowiem jednocześnie pożyczką (płatność odsetek) i zastrzykiem kapitałowym (możliwa płatność odsetek w zależności od dywidend). Francja wyjaśnia, że w przypadku konieczności dokonania wyboru środek należałoby określić jako zastrzyk kapitałowy, co umożliwiłoby porównanie z zastrzykiem kapitałowym Arcole, także w kwocie 17,5 mln EUR. Francja stwierdza w związku z tym, że obydwa rodzaje finansowania zastosowano na zasadzie równorzędności i nie stanowią one pomocy państwa.

(65) Działania FDES reguluje okólnik ministra gospodarki i finansów z dnia 26 listopada 2004 r. ([19]). Zgodnie z tym okólnikiem dziania w ramach FDES można podejmować tytułem wsparcia na rzecz przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji jedynie za pomocą pożyczek zwrotnych i nie można wykorzystywać go w celu uzyskania kontroli nad wspieranymi przedsiębiorstwami. Ponadto fakt, że część wynagrodzenia z tytułu pożyczki wiąże się z wypłatą dywidendy akcjonariuszowi Arcole nie oznacza w żaden sposób, że FDES także otrzymuje dywidendy: wynagrodzenie z tytułu pożyczki z FDES składa się częściowo z odsetek zmiennych, których wypłata następuję

([14]) Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 1999 r. w sprawie C-256/97 DMT, ECLI:EU:C:1999:332, pkt 22.
([15]) Direct matin.fr z dnia 22 listopada 2013 r.: „MD: Montebourg et Cuvillier se saisissent du dossier" http://www.directmatin.fr/france/2013-11-22/MD-montebourg-et-cuvillier-se-saisissent-du-dossier-616172
([16]) Les Echos z dnia 10 stycznia 2014 r.: „Mory Ducros: l'État va soutenir l'offre d'Arcole, annonce Montebourg" http://www.lesechos.fr/10/01/2014/lesechos.fr/0203235311692_MD—l-État-va-soutenir-l-offre-d-arcole–annonce-montebourg.htm
([17]) Libération z dnia 12 stycznia 2014 r.: „Montebourg au secours de Mory Ducros" http://www.liberation.fr/economie/2014/01/12/montebourg-au-secours-de-MD_972338
([18]) Nord Eclair z dnia 29 stycznia 2014 r.: „Mory Ducros: le patron d'Arcole Industries convoqué à Matignon (Montebourg)" http://www.nordeclair.fr/france-monde/MD-le-patron-d-arcole-industries-convoque-a-ia0b0n353355
([19]) Zob. przypis 11.

w następstwie wypłaty dywidendy na rzecz Arcole. Ponadto istnieje wyraźna asymetria między uprawnieniami FDES i Arcole. Dla przykładu FDES nie może mieć wiedzy o decyzjach dotyczących zarządzania i kierunków strategicznych MoryGlobal, a tym bardziej uczestniczyć w ich przyjmowaniu, ani odnosić korzyści z ewentualnego wzrostu wartości kapitału MoryGlobal.

(66) W związku z tym Komisja uważa, że środek wsparcia z FDES należy uznać za pożyczkę, a nie za zastrzyk kapitałowy i, wobec braku podobnych perspektyw wynagrodzenia, nie można traktować go na zasadzie równorzędności z zastrzykiem kapitałowym dokonanym przez Arcole. Ponadto ta różnica charakteru wkładów FDES i Arcole jest w każdym razie jeszcze bardziej oczywista, jeżeli uwzględni się mechanizmy wzmocnionego wsparcia i degresywnych zasiłków tymczasowych, których koszty pokrywa Francja. Pod względem finansowym to pokrycie kosztów jest równoznaczne z bezzwrotną dotacją bez wynagrodzenia połączoną z pożyczką z FDES, przy czym Arcole nie udziela finansowania porównywalnego pod względem spodziewanej rentowności. Francja mogła w najlepszym przypadku oczekiwać wynagrodzenia z tytułu samej pożyczki i jej zwrotu, podczas gdy Arcole pozostawała akcjonariuszem MoryGlobal i mogła oczekiwać zwrotu ze swojego udziału w kapitale.

(67) *W przedmiocie postępowania Francji jako inwestora prywatnego*. Liczne elementy wskazują, że Francja nie postępowała jak inwestor prywatny.

(68) Przede wszystkim, jak stwierdzono już w sekcji 6.1.3.2, przedstawiciele Francji wielokrotnie zabierali publicznie głos, aby podkreślić, że Francja podejmie działania w celu wsparcia przejęcia MD, a to z kolei w celu „zachowania jak największej liczby miejsc pracy". Nie wydaje się, aby takie oświadczenia o zamiarze odzwierciedlały zachowanie inwestora prywatnego pomagającego przedsiębiorstwu znajdującemu się w trudnej sytuacji: w tym przypadku jednym z pierwszych środków powszechnie przyjmowanych w celu zmniejszenia kosztów i ratowania przedsiębiorstwa jest zmniejszenie kosztów wynagrodzeń. Te względy i cele władzy publicznej, które przekładają się na zwiększenie kosztów wynagrodzeń, mogą być sprzeczne z interesem pożyczkodawcy prywatnego w zakresie, w jakim mogą zmniejszać zdolność pożyczkobiorcy do zwrotu pożyczonych kwot.

(69) Ponadto nie wydaje się, aby Francja uzyskała oceny oparte na „szacunkach gospodarczych porównywalnych z tymi, jakie w okolicznościach niniejszego przypadku rozsądny inwestor prywatny znajdujący się w sytuacji możliwie podobnej do sytuacji wspomnianego państwa kazałby przeprowadzić przed przystąpieniem do inwestycji, o której mowa powyżej, by ustalić przyszłą opłacalność takiej inwestycji" ([20]). W odpowiedzi na decyzję o wszczęciu postępowania Francja stwierdziła, że sprawozdanie końcowe Eight Advisory z dnia 26 stycznia 2014 r. było jedynie streszczeniem sprawozdań okresowych przygotowanych w grudniu. Pomimo ponawianych wezwań ze strony Komisji ([21]) Francja nie dostarczyła jednak tych sprawozdań okresowych, aby umożliwić Komisji sprawdzenie tego twierdzenia. Komisja uważa w świetle informacji, którymi dysponuje, a w szczególności składanych publicznie oświadczeń różnych właściwych ministrów ([22]), że decyzję o przyznaniu pożyczki z FDES, co do zasady i co do warunków jej udzielenia, podjęto przed zakończeniem sprawozdania przedstawiającego wyniki symulacji stopy zwrotu z inwestycji w związku z wkładami finansowymi ze strony Arcole i z pożyczką z FDES oraz że Francja podjęła decyzję o przyznaniu pożyczki przed zapoznaniem się z wynikami tego sprawozdania. Z kolei „szacunki gospodarcze przeprowadzone po przyznaniu owej korzyści, retrospektywne stwierdzenie rzeczywistej opłacalności inwestycji zrealizowanej przez dane państwo członkowskie lub późniejsze uzasadnienie wybranego faktycznie sposobu postępowania nie mogą wystarczyć do wykazania, że to państwo członkowskie wydało – przed lub równocześnie z przyznaniem tej korzyści – taką decyzję w charakterze [inwestora prywatnego]" ([23]).

(70) Ponadto fakt, że w uzasadnieniu wyroku sądu gospodarczego w Pontoise wyraźnie wskazano pożyczkę z FDES jako gwarancję dalszego prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo i jego trwałości wskazuje, że pożyczka ta stanowi przyznanie korzyści na rzecz MD w ramach wszczętego wobec niej postępowania naprawczego, a w związku z tym również na rzecz MoryGlobal jako spółki kontynuującej działalność MD po jej likwidacji.

(71) Ponadto zobowiązania środowiskowe, polegające na wymianie floty samochodowej należącej do MoryGlobal, narzucone w ramach pożyczki z FDES wskazują również, że Francja nie działała w charakterze inwestora prywatnego, lecz w charakterze władzy publicznej. Żaden inwestor prywatny nie uzależniałby bowiem udzielenia pożyczki przedsiębiorstwu znajdującemu się w trudnej sytuacji od kosztownej operacji wymiany floty samochodowej tego przedsiębiorstwa na nowszą, mając na uwadze jedynie troskę o środowisko. Bez szczegółowego uzasadnienia warunek taki byłby zupełnie nieprzystający do celu przyświecającego pożyczkodawcy, tj. rentowności pożyczki. Nałożenie wymogów o charakterze środowiskowym dotyczących stanu floty samochodowej powoduje bowiem powstanie dodatkowych kosztów mogących osłabić zdolność do spłaty pożyczki.

(72) *W przedmiocie postępowania Francji jako prywatnego inwestora w świetle postanowień umowy pożyczki*. Przede wszystkim pożyczka jest zabezpieczona zastawem na kapitale MoryGlobal. Z uwagi na bardzo niepewną sytuację MoryGlobal rozwiązanie takie wydaje się bardzo mało wiarygodne. Zakładając bowiem, że MoryGlobal zostałaby

([20]) Wyrok Trybunału Sprawiedliwości (wielka izba) z dnia 5 czerwca 2012 r. w sprawie C-124/10 P Komisja przeciwko EDF, ECLI:EU:C:2012:318, pkt 84.
([21]) Wnioski Komisji o udzielenie informacji skierowane do Francji w dniu 2 grudnia 2014 r. i w dniu 16 lipca 2015 r.
([22]) Zob. przypisy 15–18.
([23]) Wyrok w sprawie Komisja przeciwko EDF przywołany w przypisie 20, pkt 85.

postawiona w stan likwidacji, i mając na uwadze, że spłata kwoty głównej wraz z odsetkami ma nastąpić jednorazowo po upływie 20 lat, FDES nie odzyska pierwotnie pożyczonej kwoty. Z drugiej strony, wydaje się, że wartość udziałów posiadanych w danym przedsiębiorstwie jest tym niższa, im mniejsza jest płynność jego akcji, a taka właśnie sytuacja występuje w przypadku MoryGlobal. Znaczny wpływ na wartość tych udziałów miałaby również stagnacja, a zwłaszcza spadek wyników MoryGlobal. W rezultacie wydaje się, że przyznane zabezpieczenia i oczekiwane wynagrodzenie są słabe i niewystarczające, aby mogły zrekompensować ryzyko ponoszone przez Francję.

(73) Pożyczka ze jednorazową spłatą po upływie 20 lat stanowi bowiem znaczne ryzyko dla pożyczkodawcy. Ponadto nie wydaje się, aby przeniesienie płatności odsetek na dzień zapadalności pożyczki było zwykłą praktyką, zwłaszcza w przypadku przedsiębiorstwa, wobec którego toczyło się postępowanie naprawcze i które nie ma zatem historii kredytowej ani pozytywnego ratingu kredytowego, w szczególności w sektorze gospodarki dotkniętym trudnościami opisanymi w motywach 10–12. Wartość odsetek dla pożyczkodawcy spada bowiem, jeżeli ich spłata jest przeniesiona na termin spłaty pożyczki, i może stać się niższa niż wartość wynikająca z nominalnej stopy procentowej. W niniejszej sprawie przy nominalnej rentowności na poziomie 1 % wystarczyłoby, aby stopa inflacji przekroczyła tę wartość procentową, by realna rentowność pożyczki była ujemna na koniec wspomnianego okresu. Celem polityki Europejskiego Banku Centralnego w tym zakresie w perspektywie długoterminowej jest poziom inflacji zbliżony do 2 %, ale poniżej tej wartości ([24]), tymczasem stopa 10-letnich i 30-letnich francuskich obligacji skarbowych wynosi odpowiednio 2,29 % i 3,27 % według stanu na początek lutego 2014 r. W związku z tym wydaje się, że stopę nominalnego wynagrodzenia pożyczki wynoszącą 1 % można było uznać za ujemną w ujęciu realnym, gdyż najprawdopodobniej będzie ona poniżej inflacji na koniec terminu zapadalności wynoszącego 20 lat. To wynagrodzenie pożyczki z FDES było niższe niż koszt finansowania ponoszony przez państwo francuskie z tytułu obligacji skarbowych w tym samym czasie, a jednocześnie dotyczyło aktywów obarczonych znacznie większym ryzykiem.

(74) Ponadto ujemna rentowność pożyczki pogłębia się poprzez uwzględnienie obliczeniu pokrywanego przez Francję kosztu mechanizmu wzmocnionego wsparcia i mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych. Z kwot przedstawionych w motywie 90 wynika, że mechanizmy te mogły stanowić dla państwa francuskiego koszt przekraczający 10 mln EUR w wartości nominalnej (kwota 4 000 EUR na uczestniczącego pracownika, przy maksymalnym stanie zatrudnienia wynoszącym 2 732 pracowników). Dla przykładu, jeżeli wartość bieżąca netto ujęta w przewidywanym harmonogramie wypływów środków pieniężnych i spłat z tytułu pożyczki z FDES zdyskontowana według stopy równej 2,90 % przy stałym terminie zapadalności wynoszącym 20 lat była już ujemna na kwotę – 5,45 mln EUR, to przy uwzględnieniu kosztu mechanizmów ([25]) wartość bieżąca netto wynosiłaby – 14,62 mln EUR ([26]). Inwestor prywatny nie przyznałby zatem takiego finansowania.

(75) Ponadto symulacje wewnętrznej stopy zwrotu przedstawione przez Francję opierają się na założeniu, że Arcole zrezygnuje z udziału kapitałowego w MD i zapłaci państwu kwotę odpowiadającą kosztom zerwania umowy pożyczki, bez czego rentowność byłaby znacznie niższa. Arcole może tymczasem zdecydować o zachowaniu tego udziału kapitałowego. W takim przypadku rentowność pożyczki dla Francji ograniczałaby się do pobrania odsetek. Z kolei Arcole w takiej sytuacji osiągnęłaby korzyść wynikającą ze wzrostu wartości swoich udziałów lub niezrealizowanych zysków z przeszacowania, których państwo nie może zdyskontować. Należy zauważyć w tym względzie, że starania Francji na rzecz uniemożliwienia rezygnacji Arcole z udziału w kapitale przedsiębiorstwa lub tworzenia niekorzystnych warunków dla takiej rezygnacji pod żadnym względem nie są staraniami właściwymi dal prywatnego inwestora, którego działania są podyktowane wyłącznie względami rentowności w mniej lub bardziej długoterminowej perspektywie. Wynikają one jednak z troski o zapewnienie ciągłości przedsiębiorstwa, na rzecz którego Francja interweniowała w celu zapewnienia wsparcia ze strony Arcole […].

(76) Dodatkowo wypłata odsetek zmiennych wydaje się wysoce hipotetyczna, gdyż MoryGlobal powstała wskutek likwidacji MD, która z kolei powstała po części wskutek likwidacji Mory. Ponadto w założeniach przedstawionych przez Francję przewiduje się wypłacenie dywidend, a więc odsetek zmiennych, dopiero począwszy od lat 2018, 2019 i 2020, przy czym wynikająca z tego stopa zwrotu z inwestycji nie jest bynajmniej dodatnia. W związku z tym należy podkreślić, że postanowienie umowy pożyczki, zgodnie z którym całkowite oprocentowanie (stałe + zmienne) pożyczki z FDES nie może być niższe od średniego oprocentowania rachunków bieżących wspólników przyznanego przez Arcole, nie przyczynia się do wzmocnienia rynkowego charakteru pożyczki, uwzględniając wysoce hipotetyczny charakter płatności odsetek według stopy zmiennej.

(77) Ponadto przedstawione przez Francję obliczenie wewnętrznej stopy zwrotu zastosowano wyłącznie względem pożyczki z FDES i nie uwzględniono w nim w żaden sposób skutków wprowadzenia na koszt Francji mechanizmu wzmocnionego wsparcia i mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych, chociaż decyzję o wprowadzeniu tych mechanizmów podjęto w tym samym czasie, co decyzję w sprawie udzielenia pożyczki

([24]) https://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2013/html/is130502.en.html

([25]) Koszt wynoszący 10 mln EUR, co do którego przyjmuje się dla uproszczenia, że zostanie zapłacony w całości w całości w 2016 r. (N + 3). Uproszczenie takie, tak jak zastosowanie stopy przy stałym terminie zapadalności wynoszącym 20 lat jako stopy dyskontowej, wynika z ostrożnego i zachowawczego podejścia.

([26]) Kwoty te oblicza się poprzez dyskonto podlegających kapitalizacji odsetek (1 % rocznie) płatnych w terminie zapadalności (N + 20) i kwoty głównej; całość odejmuje się od sumy kwoty głównej wynoszącej 17,5 mln i zdyskontowanego kosztu mechanizmów. Zastosowana stopa dyskontowa jest to stopa przy stałym terminie zapadalności wynoszącym 20 lat z dnia 3 lutego 2014 r. Stopę taką otrzymuje się przy pomocy interpolacji liniowej aktuarialnej stopy zwrotu dwóch papierów wartościowych skarbu państwa najbardziej zbliżonych do terminu zapadalności wynoszącego „n lat" (w niniejszym przypadku 20 lat). https://www.banque-france.fr/economie-et-statistiques/changes-et-taux/les-indices-obligataires.html

z FDES. Z przewidywanych kwot przedstawionych w motywie 90 wynika, że szczególnie pierwszy mechanizm mógł stanowić dla państwa francuskiego koszt przekraczający 10 mln EUR w wartości nominalnej. Inwestor prywatny, aby oszacować faktyczną rentowność inwestycji, uwzględniłby wszystkie fundusze zaangażowane do celów tej inwestycji. W sytuacji Francji, w celu oszacowania, czy całkowite publiczne finansowanie kontynuacji działalności MD przedstawiało wystarczające perspektywy rentowności, inwestor prywatny uwzględniłby nie tylko pożyczkę, lecz również ponoszony przez Francję koszt mechanizmu wzmocnionego wsparcia i mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych.

6.1.3.4. *Środki socjalne – mechanizm uznaniowy*

(78) W odniesieniu do części uznaniowej środków socjalnych, obejmującej zarazem mechanizm wzmocnionego wsparcia i mechanizm degresywnych zasiłków tymczasowych, Francja wysuwa dwa argumenty pozwalające wykluczyć występowanie korzyści gospodarczej na rzecz przedsiębiorstwa będącego beneficjentem. Przede wszystkim Francja podkreśla, że świadczenia te nie powodują zmniejszenia wkładu MD w plan utrzymania zatrudnienia. Z drugiej strony, Francja twierdzi, że świadczenia przynoszą korzyść wyłącznie zwolnionym pracownikom i że z tego względu nie skutkują one powstaniem korzyści dla przedsiębiorstwa.

(79) Komisja nie zgadza się z tą analizą.

(80) Z jednej strony, wydaje się, że zapewnienie przyznania tych środków przez państwo – chociaż są one przeznaczone na pomoc na rzecz pracowników – przynosi ostatecznie korzyć dla MD i jej akcjonariusza Arcole w związku z jego ofertą przejęcia poprzez znaczne uproszczenie socjalnych uwarunkowań przejęcia działalności. Komisja zauważa w tym względzie, że decyzja Francji dotycząca uruchomienia mechanizmu wzmocnionego wsparcia została podjęta dnia 22 stycznia 2014 r. i że złożenie przez Arcole poprawionej oferty w sądzie gospodarczym w Pontoise miało miejsce niedługo potem, dnia 28 stycznia 2014 r. Poprawę planu socjalnego uzyskaną przed złożeniem poprawionej oferty finansowała przede wszystkim Francja za pośrednictwem środków socjalnych opisanych powyżej. Według doniesień prasowych podmiot przejmujący podtrzymał bowiem swoją propozycję dotycząca kwoty 7 000 EUR na pracownika w ramach pozaustawowych odpraw z tytułu zwolnienia i odmówił jej podwyższenia.

(81) Z drugiej strony, Komisja zauważa, że fakt, iż za sprawą interwencji pokryto nieobowiązkowe wydatki beneficjenta nie jest wystarczający, aby wykluczyć istnienie pomocy. Zgodnie ze stałą praktyką i z wyrokiem Trybunału z dnia 26 września 1996 r. w sprawie Kimberly Clark Sopalin ([27]): „za pomoc uznano by interwencje sprzyjające niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, nawet jeżeli służą finansowaniu kosztów ponoszonych dobrowolnie przez to przedsiębiorstwo". W niniejszej sprawie Komisja uważa, że fakt, iż środki socjalne z „części uznaniowej" nie powodują zmniejszenia wkładu MD w plan utrzymania zatrudnienia, nie jest wystarczający, aby wykazać brak pomocy. Ponadto Trybunał w swoim wyroku w sprawie Corsica Ferries France przeciwko Komisji ([28]) stwierdził w pkt 83, że „na mocy zasady równego traktowania (zob. pkt 75 powyżej) możliwość wypłacenia dodatkowych odpraw jest dostępna również państwom członkowskim w wypadku likwidacji przedsiębiorstwa publicznego, choć ich zobowiązania nie powinny *a priori* wykraczać poza ścisłe minimum ustawowe i umowne". W pkt 84 trybunał wyjaśnia jednak, że „wzięcie na siebie tych dodatkowych kosztów, ze słusznych względów, nie może służyć celom o charakterze wyłącznie socjalnym, czy też politycznym, pod rygorem wykroczenia poza ramy testu prywatnego inwestora, opisane w pkt 76–82 powyżej. W braku wszelkiej racjonalności ekonomicznej, choćby w długim okresie, uwzględnienie kosztów wykraczających poza ścisłe zobowiązania ustawowe i umowne musi być więc uznane za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE". W niniejszej sprawie MD nie było przedsiębiorstwem publicznym. Finansowanie przez Francję środków socjalnych nie miało więc innego uzasadnienia poza tym, że działała ona w charakterze władzy publicznej.

(82) W związku z tym mechanizm wzmocnionego wsparcia i mechanizm degresywnych zasiłków tymczasowych stanowiły przyznanie korzyści na rzecz MD, gdyż część planu socjalnego, nawet nieobowiązkowa dla pracodawcy, została sfinansowana przez Francję, a nie przez MD, przy czym MD nie była zobowiązana do zwrotu kwot pokrytych przez Francję.

6.1.3.5. *Wniosek dotyczący występowania korzyści gospodarczej*

(83) W związku z powyższym analiza pożyczki z FDES, mechanizmu wzmocnionego wsparcia i mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych wskazuje, w ujęciu indywidualnym, a więc tym bardziej w ujęciu łącznym, że Francja nie działała jak inwestor prywatny, a przyznanie tych środków przyniosło MoryGlobal i MD korzyść gospodarczą, której nie mogłyby uzyskać w warunkach rynkowych. W związku z tym Francja sprzyjała przedsiębiorstwom MoryGlobal i MD w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

([27]) Wyrok Trybunału z dnia 26 września 1996 r. w sprawie C-241/94 Francja przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:1996:353, pkt 30.
([28]) Wyrok Sądu z dnia 11 września 2012 r. w sprawie T-565/08 Corsica Ferries France przeciwko Komisji, ECLI:EU:T:2012:415.

6.1.3.6. *Obliczanie elementu pomocy*

(84) *W przypadku pożyczki z FDES*. W odniesieniu do oprocentowania pożyczki Komisja uważa, że stopa procentowa wynosząca 1 % nie jest sama w sobie zgodna z warunkami rynkowymi. Wobec braku informacji pozwalających zakwestionować stopy procentowe określone w komunikacie z 2008 r. Komisja uważa bowiem, że stopę procentową zgodną z warunkami rynkowymi można oszacować na podstawie tego komunikatu.

(85) Należy w tym względzie zauważyć, że Francja przedstawia przeciwstawne argumenty. W swojej odpowiedzi na decyzję o wszczęciu postępowania wyjaśnia, odpowiadając na wątpliwości Komisji dotyczące wynagrodzenia z tytułu pożyczki z FDES, że „NewcoMD/MoryGlobal nigdy nie była przedmiotem ratingu, a tym bardziej ratingu CCC, ponieważ jest to spółka nie posiadająca pasywów, dysponująca kapitałem własnym, utworzona w celu wdrożenia odpowiedniego planu strategicznego (sic) po zakończeniu postępowania zbiorowego" ([29]). W swojej analizie zgodności Francja utrzymuje jednak, że MoryGlobal zapewnia ciągłość gospodarczą MD i z tego tytułu mogła otrzymać pomoc na restrukturyzację, przy czym stwierdza między innymi, że „NewcoMD nie jest" nowo utworzonym przedsiębiorstwem „w rozumieniu wytycznych" ([30]).

(86) W niniejszej sprawie Komisja stwierdza, że w momencie przyznania pożyczki z FDES MoryGlobal była formalnie przedsiębiorstwem pozbawionym pasywów MD i dysponującym kapitałem własnym. Teoretycznie MoryGlobal nie musiała zatem mieć trudności w uzyskaniu finansowania ze strony podmiotów prywatnych. W praktyce, z uwagi na brak gotowości zaangażowania się wśród podmiotów prywatnych, MoryGlobal musiała zwrócić się do Francji i do FDES. Podmioty prywatne mogły postrzegać MoryGlobal jako przedsiębiorstwo co prawda nie posiadające pasywów MD, lecz jednak będące następcą MD, tj. przedsiębiorstwa pozbawionego wiarygodności, postawionego w stan likwidacji kilka lat po przejściu procesów restrukturyzacji, które były przyczyną do jego powstania. Na podstawie informacji, którymi dysponuje Komisja, z uwagi na brak jakiegokolwiek ratingu MoryGlobal, wydaje się, że sytuacja gospodarcza MD stanowi najlepszą dostępną płaszczyznę porównania. W związku z tym w przeciwieństwie do tego, co twierdzi Francja, należałoby przyznać MoryGlobal rating CCC.

(87) Ponadto zabezpieczenia, których wartość zależała wyłącznie od powodzenia projektu przejęcia działalności MD, nie zaś od wewnętrznych cech obiektywnych związanych z środkami trwałymi, środkami obrotowymi, aktywami produkcyjnymi lub nieruchomościami, muszą być uznane za słabe.

(88) Stosując zatem komunikat z 2008 r., należałoby przyjąć stopę w wysokości 10,53 % (czyli 0,53 %, tj. stopa bazowa Francji między styczniem a marcem 2014 r, plus 1 000 punktów bazowych ze względu na niską wartość przyznanych zabezpieczeń).

(89) Komisja uważa, że kwota pomocy równa jest sumie różnic między (i) stopą wynoszącą 10,53 % (stopa referencyjna Francji + 1 000 punktów bazowych) zastosowaną w odniesieniu do kwoty głównej a (ii) stopą wynoszącą 1 % (oprocentowanie pożyczki z FDES) zastosowaną w odniesieniu do kwoty głównej, obliczonej za okres, przez który kwota ta była oddana do dyspozycji MoryGlobal. Takie podejście do szacowania korzyści gospodarczej, która stanowi różnica stóp procentowych, należy zastosować w odniesieniu do kwot odsetek. Fakt, że w umowie pożyczki przewidziano wypłatę odsetek zmiennych, nie podważa tej właściwego charakteru kwoty. W symulacjach, na których rzekomo opierała się Francja, podejmując decyzję o przyznaniu pożyczki, przewidziano wypłaty dywidend dopiero od 2018 r., przy czym nie wykraczały one poza 2020 r. Ponadto fakt, że MoryGlobal powstała wskutek likwidacji MD, która z kolei powstała częściowo wskutek likwidacji Mory, świadczy o skrajnie hipotetycznym charakterze wypłaty zmiennych odsetek na rzecz Francji.

(90) *W przypadku mechanizmu wzmocnionego wsparcia i mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych*. W ramach mechanizmu wzmocnionego wsparcia ustanowionego na mocy rozporządzenia z dnia 22 stycznia 2014 r. przyjętego w celu wykonania art. R.5123 kodeksu pracy i umowy w sprawie zbiorowego mechanizmu wzmocnionego wsparcia zawartej między Francją a zarządcą sądowym MD, Francja będzie uczestniczyła w kosztach, przeznaczając kwotę 4 000 EUR na każdego uczestniczącego pracownika, przy czym maksymalną liczbę uczestniczących pracowników ustalono na 2 732 osoby. Element pomocy odpowiada zatem kwotom faktycznie wypłaconym przez Francję w ramach tego mechanizmu.

(91) W ramach mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych ustanowionego na mocy art. R.5123-9 do R.5123-11 kodeksu pracy i rozporządzenia z dnia 26 maja 2004 r. w sprawie umów dotyczących degresywnych zasiłków tymczasowych ([31]), a także zgodnie z komunikatem prasowym z dnia 6 lutego 2014 r. ([32]), Francja będzie wypłacała przez dwa lata kwotę do 300 EUR miesięcznie na rzecz pracowników MD objętych zwolnieniem monitorowanym wraz z podjęciem pracy z niższym wynagrodzeniem. Element pomocy odpowiada zatem kwotom faktycznie wypłaconym przez Francję w ramach tego mechanizmu.

([29]) Odpowiedź Francji z dnia 23 października 2014 r., s. 13.
([30]) Odpowiedź Francji z dnia 23 października 2014 r., s. 19.
([31]) Dziennik Urzędowy Republiki Francuskiej nr 135 z 12.6.2004, s. 10466.
([32]) Zob. przypis 6.

6.1.4. **Zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi**

(92) Środki socjalne sprzyjały MD, zwalniając ją z wypełniania części obowiązków określonych w ramach planu socjalnego. Zakładając, że MD nie zostałaby postawiona w stan likwidacji, jej pozycja konkurencyjna względem innych podmiotów na rynku przesyłek byłaby mocniejsza.

(93) Przyznanie pożyczki z FDES sprzyjało MoryGlobal, zapewniając jej dodatkowe zasoby. Pożyczka pozwoliła jej bowiem na utrzymanie silniejszej pozycji konkurencyjnej niż pozycja, którą spółka ta miałaby w przypadku braku pomocy. Środek ten grozi zatem zakłóceniem konkurencji między podmiotami działającymi w sektorze przesyłek i czarterów.

(94) Ponadto sektor przesyłek i czarterów jest całkowicie otwarty na konkurencję i charakteryzuje się intensywną wymianą handlowa między państwami członkowskimi. Tym samym Komisja stwierdza, że korzyść przyznana poprzez analizowane środki przedsiębiorstwu działającemu na rynku otwartym na konkurencję, zakłóca konkurencję lub grozi zakłóceniem konkurencji i może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

6.1.5. **Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE**

(95) Pożyczka z FDES oraz mechanizm wzmocnionego wsparcia i mechanizm degresywnych zasiłków tymczasowych stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

6.2. OCENA ZGODNOŚCI POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

(96) Zakaz przyznawania pomocy państwa zawarty w art. 107 ust. 1 TFUE nie jest ani bezwzględny, ani bezwarunkowy. W szczególności art. 107 ust. 2 i 3 TFUE stanowią podstawy prawne pozwalające na uznanie niektórych kategorii pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

(97) W niniejszym przypadku Komisja uważa, że pomoc została przyznana w celu przywrócenia długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji. W związku z tym należy zbadać, czy analizowane środki można uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE.

6.2.1. **Mająca zastosowanie podstawa prawna**

(98) W pkt 137 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji ([33]) określono, że „Komisja przeanalizuje zgodność z rynkiem wewnętrznym każdej pomocy na ratowanie lub restrukturyzację udzielonej bez jej zatwierdzenia, a tym samym z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu, na podstawie niniejszych wytycznych, jeżeli część lub całość pomocy przyznano po publikacji wytycznych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*" [dnia 31 lipca 2014 r.]. W pkt 138 wyjaśniono, że: „we wszystkich innych przypadkach Komisja przeprowadzi analizę na podstawie wytycznych mających zastosowanie w czasie przyznawania danej pomocy".

(99) Jako że analizowane środki przyznano w lutym 2014 r., należy przeanalizować ich zgodność w świetle wytycznych z 2004 r.

(100) W wyroku w sprawie Włochy przeciwko Komisji Trybunał uznał, że: „należy przypomnieć, że państwo członkowskie, które wnioskuje o zgodę na przyznanie pomocy w drodze odstępstwa od postanowień Traktatu jest zobowiązane do współpracy z Komisją. W ramach tego zobowiązania musi ono w szczególności przedstawić wszystkie dowody, które mogłyby tej instytucji pozwolić na sprawdzenie, czy spełnione są wszystkie warunki zastosowania wnioskowanego odstępstwa" ([34]). Oceny środków należy zatem dokonać w świetle dowodów przedstawionych przez Francję.

6.2.2. **Środki socjalne – mechanizm uznaniowy**

(101) Aby dane przedsiębiorstwo mogło otrzymać pomoc na ratowanie i restrukturyzację, musi istnieć możliwość uznania go za przedsiębiorstwo zagrożone zgodnie z definicją zawartą w sekcji 2.1 wytycznych z 2004 r. MD spełnia warunki objęcia jej zbiorową procedurą upadłościową. Jak wskazano wcześniej w sekcji 2.1., dnia 26 listopada 2013 r. sąd gospodarczy w Pontoise podjął decyzję o wszczęciu wobec MD postępowania naprawczego. Można ją zatem uznać za przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu pkt 10 wytycznych z 2004 r.

([33]) Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.
([34]) Wyrok Trybunału z dnia 28 kwietnia 1993 r. w sprawie C-364/90 Włochy przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:1993:157, pkt 20.

(102) Zgodnie z pkt 34 i 35 wytycznych z 2004 r. przyznanie pomocy musi być uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który musi zostać zatwierdzony przez Komisję we wszystkich przypadkach pomocy indywidualnej i który musi przywrócić długoterminową rentowność przedsiębiorstwa w rozsądnych ramach czasowych.

(103) W niniejszej sprawie Komisja stwierdza, że Francja nie przedłożyła żadnego planu restrukturyzacji. Argument Francji, że taki plan restrukturyzacji wdrożony na podstawie analizy Komisji doprowadziłby do takiego samego rozwiązania, w żadnym przypadku nie może być skuteczny, gdyż Komisja nie ma możliwości przeprowadzenia wspomnianej analizy. W związku z tym kryterium powrotu do długoterminowej rentowności nie może zostać spełnione.

(104) Podobnie w pkt 38–42 wytycznych z 2004 r. przewidziano, że przedsiębiorstwo będące beneficjentem musi wdrożyć środki wyrównawcze. Środki te należy określić na podstawie badania rynku dołączonego do planu restrukturyzacji. W przypadku braku środków wyrównawczych pomoc będzie uznawana za sprzeczną z interesem wspólnym i dlatego niezgodną ze wspólnym rynkiem.

(105) Francja nie zaproponowała żadnego rodzaju środków wyrównawczych. Podobnie jak w przypadku planu restrukturyzacji argument Francji, że przyjęcie środków wyrównawczych na podstawie analizy Komisji doprowadziłby do takiego samego rozwiązania, w żadnym przypadku nie może być skuteczny, gdyż Komisja nie ma możliwości przeprowadzenia wspomnianej analizy.

(106) W związku z tym Komisja stwierdza, że pomocy państwa na rzecz MD polegającej na finansowaniu przez Francję mechanizmu wzmocnionego wsparcia i mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych nie można uznać, w świetle wytycznych z 2004 r., za pomoc państwa zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 pkt 3 lit. c) TFUE.

6.2.3. **Pożyczka z FDES**

(107) Należy przede wszystkim przypomnieć, że Francja nie przedstawiła ani planu restrukturyzacji, ani środków wyrównawczych pozwalających na zapewnienie zgodności pomocy na restrukturyzację wypłaconej na rzecz MoryGlobal z rynkiem wewnętrznym. Wytyczne z 2004 r. nie mogą wobec tego służyć jako podstawa do stwierdzenia zgodności przedmiotowej pomocy z rynkiem wewnętrznym.

(108) Ponadto w charakterze uzupełnienia należy zauważyć, że w pkt 12 wytycznych z 2004 r. wskazano, że: „w rozumieniu niniejszych wytycznych nowoutworzone przedsiębiorstwo nie kwalifikuje się do pomocy na ratowanie lub restrukturyzację nawet wtedy, gdy jego pierwotna sytuacja finansowa jest niepewna. Dotyczy to na przykład sytuacji, gdy nowe przedsiębiorstwo powstaje z likwidacji poprzedniego lub nawet tylko przejmuje jego aktywa". W niniejszej sprawie MoryGlobal została utworzona dnia 23 stycznia 2014 r. w następstwie likwidacji MD. MoryGlobal nie mogłaby zatem w żadnym przypadku otrzymać pomocy państwa z tytułu pomocy na restrukturyzację. Ponadto, nawet jeżeli spółki MoryGlobal działającej w charakterze „podmiotu zapewniającego ciągłość gospodarczą" MD nie można uznać za nowo utworzone przedsiębiorstwo w rozumieniu wytycznych z 2004 r., pomoc nie mogłaby zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym z przyczyn przedstawionych w motywie 107. Komisja stwierdza, że nie wykazano również, że MoryGlobal spełnia warunki uznania jej za przedsiębiorstwo zagrożone, co przecież stanowi zasadniczy element w odniesieniu do zastosowania wytycznych z 2004 r. Należy ponadto zauważyć, że podczas postępowania Francja nie przedstawiła żadnej innej podstawy prawnej dotyczącej zgodności z rynkiem wewnętrznym.

(109) W związku z tym Komisja stwierdza, że pomocy państwa na rzecz MoryGlobal polegającej na udzieleniu pożyczki z FDES nie można uznać, w świetle wytycznych z 2004 r., za pomoc państwa zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 pkt 3 lit. c) TFUE.

7. **ODZYSKANIE POMOCY I CIĄGŁOŚĆ GOSPODARCZA**

7.1. ZAKRES ANALIZY

(110) Zgodnie z postanowieniami TFUE i utrwalonym orzecznictwem Trybunału Komisja jest uprawniona do podjęcia decyzji nakazującej zainteresowanemu państwu członkowskiemu zniesienie lub zmianę pomocy w przypadku stwierdzenia jej niezgodności z rynkiem wewnętrznym. Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika również, że nałożenie na państwo członkowskie decyzją Komisji obowiązku zniesienia pomocy uznanej za niezgodną z rynkiem wewnętrznym służy przywróceniu stanu pierwotnego ([35]).

([35]) Wyrok Trybunału z dnia 14 września 1994 r. w sprawach C-278/92, C-279/92 i C-280/92 Hiszpania przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:1994:325, pkt 75.

(111) W tym kontekście Trybunał ustalił, że cel ten uznaje się za osiągnięty, jeżeli beneficjent dokonał zwrotu kwot przyznanych w ramach pomocy niezgodnej z prawem, a zatem utracił korzyść uzyskaną na rynku względem konkurentów, i jeżeli przywrócono sytuację sprzed wypłaty pomocy ([36]).

(112) Zgodnie z orzecznictwem art. 14 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ([37]) stanowi, że: „w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta […]".

(113) W związku z tym, biorąc pod uwagę, że przedmiotowe środki wdrożono z naruszeniem art. 108 TFUE i należy je uznać za pomoc niezgodną z prawem i niezgodną z rynkiem wewnętrznym, pomoc należy odzyskać w celu przywrócenia sytuacji, jaka istniała na rynku przed przyznaniem tych środków. Odzyskanie pomocy powinno zatem dotyczyć okresu, w którym korzyść została przyznana beneficjentowi, tj. okresu od dnia przekazania pomocy do dyspozycji beneficjenta do dnia jej faktycznego odzyskania. Kwoty podlegające odzyskaniu obejmują odsetki należne do dnia faktycznego zwrotu pomocy. Zgodnie z orzecznictwem odsetki podlegające odzyskaniu nalicza się od dnia faktycznego przekazania pomocy do dyspozycji beneficjenta ([38]).

(114) Francja musi zatem odzyskać od MoryGlobal niezgodną pomoc, która obejmuje pożyczkę z FDES, oraz od MD niezgodną pomoc, która obejmuje mechanizm wzmocnionego wsparcia i mechanizm degresywnych zasiłków tymczasowych.

7.2. ODZYSKANIE POMOCY NIEZGODNEJ Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM OD MORYGLOBAL

(115) Jeżeli chodzi MoryGlobal, spółka ta jest obecnie przedmiotem postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem niewypłacalność beneficjenta i jego niezdolność do zwrotu kwoty pomocy nie stanowi ważnego powodu do tego, aby zwolnić go z obowiązku spłaty ([39]). W takim przypadku przywrócenie sytuacji sprzed przyznania pomocy i wyeliminowanie zakłócenia konkurencji można zasadniczo uzyskać, rejestrując kwotę należną związaną ze zwrotem pomocy w rejestrze długów w ramach postępowania upadłościowego obejmującego likwidację. Jeżeli państwo członkowskie nie może odzyskać całości pomocy, wpis do rejestru stanowi spełnienie obowiązku odzyskania pomocy, o ile procedura ta prowadzi do przeprowadzenia skutecznej likwidacji majątku beneficjenta, czyli do zaprzestania jego działalności ([40]).

(116) W związku z tym dnia 31 marca 2015 r. Francja przekazała upoważnionemu pełnomocnikowi sądowemu wyznaczonemu przez sąd oświadczenie o wierzytelności wobec MoryGlobal w kwocie 17 500 000 EUR z tytułu kwoty głównej i 155 916,66 EUR z tytułu odsetek w związku z pożyczką z FDES. Odsetki nalicza się za faktyczny okres trwania pożyczki z zastosowaniem stopy procentowej określonej w umowie. Wpisanie tych wierzytelności do rejestru stanowi zwykły obowiązek spoczywający na wierzycielu w ramach postępowania upadłościowego obejmującego likwidację i nie jest związane z obowiązkami spoczywającymi na nim w ramach odzyskiwania pomocy. W celu odzyskania kwot pomocy określonych w niniejszej decyzji Francja będzie musiała dodać odzyskanie pomocy zawartej w pożyczce z FDES do wierzytelności rejestrowanych w ramach postępowania upadłościowego obejmującego likwidację. Pomoc ta będzie obliczona jako różnica między zastosowana stopą procentową a stopą wynoszącą 10,53 % w odniesieniu do kwot, których termin zapadalności już upłynął, aż do dnia, w którym odsetki przestają być naliczane zgodnie z francuskimi przepisami dotyczącymi postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku. Do kwot tych należały doliczyć odsetki podlegające odzyskaniu za okres, począwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji, do dnia jej faktycznego zwrotu lub, w niniejszym przypadku, do dnia, w którym odsetki przestają być naliczane zgodnie z przepisami prawa regulującymi postępowanie upadłościowe obejmujące likwidację.

7.3. ODZYSKANIE POMOCY NIEZGODNEJ Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM OD MD – CIĄGŁOŚĆ GOSPODARCZA

(117) Jeżeli chodzi o mechanizm wzmocnionego wsparcia i mechanizm degresywnych zasiłków tymczasowych, środki te sprzyjały spółce MD. Spółkę tę postawiono jednak w stan likwidacji, a jej aktywa zostały zbyte zgodnie z wyrokiem sądu gospodarczego w Pontoise z dnia 6 lutego 2014 r. na rzecz Arcole, która dokonała ich konsolidacji w ramach MoryGlobal.

([36]) Wyrok Trybunału z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie C-75/97 Belgia przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:1999:311, pkt 64 i 65.
([37]) Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu unii Europejskiej (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).
([38]) Wyrok Sądu z dnia 30 stycznia 2002 r. w sprawie T-35/99 Keller i Keller Meccanica przeciwko Komisji, ECLI:EU:T:2002:19, pkt 106–109.
([39]) Wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-277/00 Niemcy przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:2004:238, pkt 85; wyrok Trybunału z dnia 15 stycznia 1986 r. w sprawie C-52/84 Komisja przeciwko Belgii, ECLI:EU:C:1986:3, pkt 14; wyrok Trybunału z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie C-142/87 Belgia przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:1990:125, pkt 60–62.
([40]) Wyrok Trybunału z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie C-610/10 Komisja przeciwko Hiszpanii, ECLI:EU:C:2012:781, pkt 104.

(118) Zgodnie z orzecznictwem obowiązek odzyskania można rozszerzyć na nową spółkę, której spółka będąca beneficjentem pomocy przekazała określone aktywa, w przypadku gdy przekazanie to umożliwia stwierdzenie ciągłości gospodarczej pomiędzy obydwoma spółkami ([41]). Nie można zatem wykluczyć, że obowiązek odzyskania zostanie rozszerzony na inny podmiot, pod warunkiem ustalenia, że podmiot ten faktycznie korzysta z przedmiotowej pomocy z uwagi na zachowanie ciągłości gospodarczej między dwoma podmiotami. W takim przypadku podmioty przejmujące działalność beneficjenta powinny również dokonać zwrotu przedmiotowej pomocy jako niezgodnej z rynkiem wewnętrznym.

(119) W niniejszej sprawie należy zatem zbadać, czy podmiot przejmujący działalność MD, tj. spółkę MoryGlobal, można uznać za podmiot zapewniający ciągłość gospodarczą MD, a zatem zobowiązany do zwrotu pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, z której skorzystała MD.

(120) Zgodnie z wyrokiem Trybunału w sprawie Włochy i SIM2 Multimedia przeciwko Komisji ([42]), na którym Komisja oparła swoje decyzje w sprawach Olympic Airlines, Alitalia i Sernam ([43]), analiza ciągłości gospodarczej między podmiotami opiera się na szeregu wskazówek. W orzecznictwie wymienia się między innymi następujące czynniki, które można uwzględnić: (i) wielkość przekazanych aktywów; (ii) cenę przekazania aktywów; (iii) tożsamość podmiotów przejmujących; (iv) moment dokonania przejęcia; oraz (v) uzasadnienie gospodarcze przejęcia. Ten szereg wskazówek znajduje potwierdzenie Trybunału Sprawiedliwości w wyroku z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie Ryanair przeciwko Komisji ([44]), w którym utrzymano decyzję Komisji w sprawie Alitalia.

(121) W niniejszej sprawie Arcole przejęła całość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych MD oraz dokonała ich konsolidacji w ramach swojej spółki zależnej MoryGlobal. Ponadto blisko połowę miejsc pracy MD przeniesiono do MoryGlobal. W związku z tym należy podkreślić, że w wyroku sądu gospodarczego w Pontoise wskazano na fakt, że Arcole ubiegała się o przekazanie na jej korzyść aktywów MD niezbędnych do utrzymania znacznej części działalności MD w dziedzinie przesyłek, logistyki i czarterów.

(122) Ponadto cena nabycia tych aktywów została ustalona przez sąd gospodarczy w Pontoise w ramach postępowania naprawczego względem MD. W swoim wyroku sąd gospodarczy wyjaśnia: „w niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że nie można było w uzasadniony sposób rozpatrzeć i przeanalizować jedynie oferty przedstawionej przez Arcole Industries zawierającej klauzulę zastąpienia". Cena, po której dokonano zbycia, nie była zatem wynikiem konfrontacji kilku konkurencyjnych ofert. Cena, po której Arcole nabyła aktywa MD, nie może być zatem uznana za cenę wynikającą z transakcji rynkowej.

(123) Ponadto MD i MoryGlobal mają tego samego akcjonariusza większościowego, tj. spółkę Arcole. Arcole mogła jednak przejąć aktywa MD w następstwie jej likwidacji tylko dzięki wyjątkowemu zastosowaniu odstępstwa na wniosek prokuratora Republiki […].

(124) Ponadto MoryGlobal kontynuowała działalność MD w dziedzinie przesyłek, czarterów i logistyki, jak Arcole wskazała wyraźnie w momencie przejmowania MD. W związku u z tym należy podkreślić, że w jednym z punktów uzasadnienia sąd wyjaśnia, że: „przejęcie prawdopodobnie pozwoli także zapewnić dalsze prowadzenie działalności przedsiębiorstwa i jego trwałość, biorąc pod uwagę przedstawione gwarancje". Ponadto MoryGlobal przejęła wszystkie nazwy handlowe, prawo do nieograniczonego uznawania siebie za następcę MD we Francji i za granicą, a także całość znaków towarowych.

(125) W związku z tym, uwzględniając wielkość przekazanych aktywów, cenę przekazania tych aktywów, tożsamość podmiotów przejmujących oraz uzasadnienie gospodarcze przejęcia, Komisja stwierdza, że między MD a MoryGlobal istnieje ciągłość gospodarcza.

(126) W związku z tym obowiązek odzyskania kwoty pomocy przyznanej w ramach mechanizmu wzmocnionego wsparcia i mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych należy rozszerzyć na MoryGlobal. Należy ją zatem zarejestrować w rejestrze długów w ramach postępowania upadłościowego obejmującego likwidację, które toczy się względem MoryGlobal.

([41]) Wyrok Sądu z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie T-123/09 Ryanair przeciwko Komisji, ECLI:EU:T:2012:164, pkt 155.
([42]) Wyrok Trybunału z dnia 8 maja 2003 r. w sprawach C-328/99 i C-399/00 Włochy i SIM 2 Multimedia przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:2003:252.
([43]) Decyzja Komisji z dnia 17 września 2008 r., pomoc państwa N 321/2008, N 322/2008 i N 323/2008 – Grecja – sprzedaż niektórych aktywów Olympic Airlines/Olympic Airways Services; decyzja Komisji z dnia 12 listopada 2008 r., pomoc państwa N 510/2008 – Włochy – sprzedaż aktywów Alitalia, decyzja Komisji z dnia 4 kwietnia 2012 r. SA.34547 – Francja – przejęcia aktywów grupy SERNAM w ramach postępowania naprawczego.
([44]) Wyrok w sprawie Ryanair Ltd przeciwko Komisji wspomniany wyżej w przypisie 41.

8. **WNIOSEK**

(127) Komisja stwierdza, że Francja, udzielając MoryGlobal pożyczki z FDES, a także pokrywając w miejsce MD koszty mechanizmu wzmocnionego wsparcia i mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych, przyznała pomoc państwa w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE. Francja musi zatem odzyskać od MoryGlobal kwotę pomocy powiększoną o odsetki lub, jeżeli całkowity zwrot nie jest możliwy ze względu na prowadzone postępowanie upadłościowe obejmujące likwidację, zapewnić skuteczne przeprowadzenie likwidacji MoryGlobal.

(128) Komisja stwierdza, że środki przyznane przez Francję na rzecz zwolnionych pracowników MD na podstawie umowy w sprawie zabezpieczenia zawodowego nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Pomoc państwa, która wynika z pożyczki z funduszu rozwoju gospodarczego i społecznego (FDES) udzielonej na rzecz MoryGlobal dnia 11 lutego 2014 r. i która została w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przyznana przez Republikę Francuską na rzecz MoryGlobal jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim zastosowana stopa procentowa jest niższa od stopy procentowej obliczonej w niniejszej decyzji na podstawie komunikatu Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych, wynoszącej 10,53 %.

2. Pomoc państwa, która wynika z zastosowania mechanizmu wzmocnionego wsparcia ustanowionego na mocy rozporządzenia z dnia 22 stycznia 2014 r. przyjętego w celu wykonania art. R.5123 kodeksu pracy i umowy w sprawie zbiorowego mechanizmu wzmocnionego wsparcia zawartej między Republiką Francuską a zarządcą sądowym Mory-Ducros SAS oraz która została w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przyznana przez Republikę Francuską na rzecz Mory-Ducros SAS, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

3. Pomoc państwa, która wynika z zastosowania mechanizmu degresywnych zasiłków tymczasowych ustanowionych na mocy art. R.5123-9 do R.5123-11 kodeksu pracy i rozporządzenia z dnia 26 maja 2004 r. w sprawie umów dotyczących degresywnych zasiłków tymczasowych oraz która została w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przyznana przez Republikę Francuską na rzecz Mory-Ducros SAS, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 2

Środki socjalne przyznane przez Republikę Francuską na rzecz zwolnionych pracowników Mory-Ducros SAS na podstawie umowy w sprawie zabezpieczenia zawodowego nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 3

1. Republika Francuska odzyskuje pomoc, o której mowa w art. 1, od MoryGlobal występującej we własnym imieniu i jako podmiot zapewniający ciągłość gospodarczą Mory-Ducros SAS.

2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres, począwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjenta, do dnia jej faktycznego odzyskania.

3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ([45]).

([45]) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1).

Artykuł 4

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.

2. Republika Francuska zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 5

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Republika Francuska przekazuje Komisji następujące informacje:

a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od beneficjenta;

b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;

c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy.

2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1, Republika Francuska na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Republika Francuska bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Republika Francuska dostarcza również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 6 listopada 2015 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji